

8 בנובמבר 2015

לכבוד
השופטת בדימוס דליה דורנר
נשיאת מועצת העיתונות
בפקס' 03-6951145

שלום רב,

הנדון: הפרה גורפת של איסור פרסום זהותם של קטינים החשודים בפלילים

אנו פונים אלייך בבקשה, כי מועצת העיתונות תפנה לכלי התקשורת בישראל ותזכיר להם את חובתם החוקית שלא לפרסם את שמותיהם, תמונותיהם וכן כל פרט מזהה אחר של קטינים החשודים בפלילים, זאת לאחר שבאחרונה פרסמו אמצעי תקשורת רבים את שמו ותמונתו של בן ה-13 הנאשם בדקירה בפסגת זאב ב-12 באוקטובר, לצדם של פרטים מכתב האישום שהוגש נגדו, קטעים מתוך פרוטוקול הדיון שהתקיים בהארכת מעצרו ומידע מחקירותיו. בחלק מהדיווחים הופיע אף שמו של בן דודו, בן ה-15, שותפו למעשים, אשר נורה למוות באותו יום.

כך, למשל, פרסם אתר Ynet ביום 30 באוקטובר 2015 את שמותיהם של השניים, תמונה וסרטון וידאו של הצעיר מובל אזוק במסדרונות בית המשפט, תמונה נוספת שלו, וכן תיאור מפורט של ההכנות לביצוע הפיגועים ופרטים משיחות שניהלו לכאורה השניים ואשר יכלו להגיע רק מכתב האישום שהוגש נגדו. בנוסף פרסמו פרטים מתוך פרוטוקול הדיון בהארכת מעצרו.¹

ידיעה דומה הופיעה באותו יום באתר "הארץ". גם כאן נלוו לטקסט תמונה של הקטין וסרטון וידאו שבו הוא תועד מואכל במיטתו בבית החולים.²

אתר Walla פרסם ביום 25 באוקטובר 2015 ידיעה בדבר הארכת מעצרו של הקטין, בה שולבו פרטים מחקירתו וגרסתו לאירועים. גם כאן הופיעו תמונותיו בבית המשפט כשהוא אזוק, ולאחת מהן הוצמד הכיתוב "מחייך בהארכת מעצרו".³

ידיעות על הקטין בצירוף שמו, תמונתו, האישומים נגדו ופרטים מחקירותיו הופיעו בין היתר גם באתר "ככר השבת"⁴, במאקו,⁵ במעריב,⁶ באתר "קול ברמה",⁷ בירושלים נט⁸ ועוד.

¹ אישום נגד מחבל בן 13: חזר מבית ספר והחליט להיות שהיד, יעל פרידסון, 30.10.2015

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4718516,00.html>

² המחבל בן ה-13 מואשם בשני ניסיונות רצח, ניר חסון, 30.10.2015

<http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.2764688>

³ לא אחראי למעשיו, יוסי אלי, 25.10.2015 <http://news.walla.co.il/item/2900466>

<http://www.kikar.co.il/184302.html>

⁵ http://www.mako.co.il/news-military/security-q4_2015/Article-ad78c4287fd7051004.htm

⁶ <http://www.maariv.co.il/news/israel/Article-502613>

לא בכדי קובעים חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, חוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 וחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 את האיסור על פרסום זהותו של קטין החשוד בפלילים ואת חובת ניהול המשפט בעניינו בדלתיים סגורות. הוראות חוק אלה, אשר העובר עליהן צפוי למאסר ולקנס, נועדו להגן על הקטינים ובני משפחותיהם מפני סטיגמה, למנוע פרסום אשר יגרור נערים נוספים למעשים פליליים ולהגביר את סיכויי השיקום של הקטין לאחר ריצוי עונשו.

אנו מודעים כמובן לכך שבמקרה הקונקרטי המדינה עצמה היא שהפרה את החוק שעה שלשכת ראש הממשלה הורתה לצלם את הקטין בבית החולים והפיצה את התמונות, משרד הבריאות איפשר את הצילום ומשרד החוץ פרסם סרטון מבית החולים כחלק ממערך ההסברה הישראלי ובתגובה להאשמות הרשות הפלסטינית כי הוא נהרג. אף מעשים אלה פסולים, אולם בוודאי שבכך לא ניתן האות להפרה גורפת וכללית של החוק ולהפיכת המשפט בעניינו לנחלת הכלל.

אשר על כן אנו מבקשים שמועצת העיתונות תפעל לכך שאותה הקפדה יתרה על חוקי איסור הפרסום הניכרת בדיווחים אודות קטינים עוברי חוק יהודים (וראי להשוואה דיווחים אודות מעצרים מנהליים לקטינים תושבי התנחלויות החשודים במעורבות בפשיעה לאומנית וידיעות אודות מעצר קטינים מנוער הגבעות⁷), תחול גם כשהחשודים בפלילים הינם קטינים פלסטינים בכלל, ובמקרה הנוכחי בפרט. פרסום שמו ותמונותיו של הנער שוב ושוב כל אימת שיערך דיון בעניינו אינו משרת מאומה ואף אינו מותר בשל כך שהיו פרסומים קודמים אודותיו. ככל שכלי התקשורת סבורים אחרת וחפצים בפרסום, עליהם לפנות לבית המשפט לנוער בבקשה להתרתו.

בשולי הדברים נוסף, כי האיסור על זיהויים של קטינים עוברי חוק מתחייב גם מתקנון האתיקה של מועצת העיתונות (ובפרט מסעיף 10 לו), ואותם כלי תקשורת אשר בחרו במודע לעבור על החוק הפרו גם את חובת האתיקה המקצועית שלהם.

בכבוד רב ובברכה,

טל חסין, עו"ד

העתק: השופטת גלית ויגוצקי מור, נשיאת בתי המשפט לנוער (בפקסי: 03-6817917)

⁷ <http://www.kol-barama.co.il/live/108898>

⁸ <http://www.jerusalemnet.co.il/article/49878>

⁹ השב"כ הוציא צווי מאסר מנהלי נגד שלושה פעילי ימין קיצוני, אור היר, Walla, 11.8.2015, <http://news.nana10.co.il/Article/?ArticleID=1142576>; נער גבעות שנחשד בהצתה: הייתי בבידוד, אכלתי רק לחם, יאיר אלטמן, walla, 21.5.2015, <http://news.walla.co.il/item/2856499>